

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

B lyegtelen levelet nem fogadunk el. Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyedévre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Janosi-utca 35., illetve Ki-pást-tér 4. sz. alatt
R Vozáry Gyula tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatali illető előfizetés, hirdetésny. nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor tér-fogata . . . . . 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyilttér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Janosi-utca Czékora-fele házában, nem különben minden hazai pósthivatal. Az előfizetés legezelszerűbben posta-utalvány úján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Átalakulás.

E lapok hasábjain nem egyszer volt alkalmunk feltárni társas életünk azon bajait, melyek organikus hibáknak látszanak s melyeket minden helyesen gondolkozó polgártársunk belát, de egyáltalán nem mutat hajlandóságot arra, hogy jó irányu megváltoztatásra törekedjen.

Ép ezelőtt két évvel bizonyos reform-tervvel állottunk elé, melynek értelmében annak a testületnek, mely első sorban van hivatva arra, hogy társadalmi téren vezérszerepet vigyen, mostani keretén belül bizonyos átalakuláson kellett volna átmennie, oly formán, hogy a tagokat bizonyos nemes irányu működésre serkentvén, társas életünket olyanná alakítsa, hogy abban a magasabb szellemi élvezetekre vágyó egyének is kellő lelki táplálékot nyerjenek. E testület a kaszinó volna, melynek minden magát műveltnek tartó egyén tagja lehet, kiknek körében bizonyára számosan vannak a magasabban szárnyaló lelkek is, s kik tiszta örömmel üdvözlőnének egy oly mozgalmat, mely a társas életnek élénkebbé s értékesebbé tette.ére irányulna.

Az általunk megpendített eszme azonban nem talált viszhangra.

Ennek kettős oka volt.

Egyik az, hogy konzervatív hajlamu közönségünk — mint más téren számtalanszor bebizonyult — nem szereti az újításokat; a régihez még abban az esetben is ragaszkodik, ha annak haszontalan voltáról meg van győződve; s hogy a haladás terén mégis számba vehető eredményeket ért el, annak a fejlődési processusnak tulajdonítható, mely az idők méhében rejlik s melynek minden önmagát túlélő intézmény ki van téve. Az idő kényszerítette a tauintézeteket a fejlődés magasabb stadiumába, — az idő kényszeríti a vármegye átalakulását, az idő parancsoló hatalma hozta létre a drága következet s az idő kényszeríti fogja társadalmunkat a megújodásra.

A másik ok az volt, hogy intelligens társadalmunkban még mindig nem akadt egy oly egyén, ki a vezér szerepét átvegye. Egyiket vissza-

tartja a szerénység, — másikat az önbizalom hiánya, harmadikat a kiesnylés s a legtöbbet a sikertelenség féltelme.

Egyik sem valódi ok, — de azért mindenik a konzervativizmusban gyökerezik, s a társadalmi életnek e jellemvonása még polgártársaink politikai gondolkozásmódjába is átszivárgott.

Közelebről a lapok Besztercebánya társadalmi életének átalakulásáról hoztak hírt. Sajátosságos, hogy az ottani kaszinó ép azon program szerint alakult át, melyet e lapok hasábjain mi még 1888. tavaszán proponáltunk. Az eszme-társulás valósággal az idők jele. A besztercebányai társas élet megérett arra, hogy önmagától átalakuljon; a miénk sem fog soká késni, mert hova-tovább hangosabbá kezd válni a panasza, hogy a naponkénti egyhangu élvezetek nem elégitnek ki. A besztercebányai kaszinóban alakult egy irodalmi és egy művészi kör, mely egymást kiegészítve, hetenként egyszer magasabb szellemi élvezetekben részesíti tagjait.

Vajjon a mi társas életünk nem érett-e meg annyira, hogy ily irányban átalakulhasson?

Vajjon lámpással kell-e keresnünk azt az embert, ki a vezérlő szerepet, ha ideiglenesen is, átvegye. . . ? —s.

Egyházi beszéd.

Az a szép beszéd, a melyet Szalóczy Dániel ev. ref. lelkész a Szöllösi István jubileuma alkalmával az ev. ref. templomban mondott, széleskörben keltett figyelmet, s mivel többen, kik egy vagy más ok miatt nem hallhatták az előszóval is nagy hatást keltő beszédet, de meg azért is, mert a benne foglalt gondolatok a laikus közönséget is közelről érintik, a jelen alkalommal számos intelligens és felekelt gondolkozásu egyén kívánatára örömmel közöljük annyival is inkább, mert irányja is megnyerő

I. Tim. 3. 13. „A kik jól szolgálandanak, jó méltóságot szereznek maguknak.”

Szolgálatot vettünk mindnyájan az Úrtól. T. H. Gondviselésének újjal kimutatván számunkra a helyet, hol igazán munkálkodva, ránk váró kötelességeinket lelkiismeretesen teljesítve, hivatásunkat betöltsük, környeze-

tünkre áldást árássunk, a gondjainkra bizottakat, a nekünk adottakat megőrizzük, az utánunk jövőknek világojunk, őket életvezérlájukhoz eljutni segítsünk, szóval, hogy mindenben Istennek dicsőségére és az embereknek javukra szolgáljunk.

Im a nagy természetben is, a csillagos égnek seregei ott fent épen úgy, mint oda lent a tengernek mélységében elrejtett ismeretlen világ; a felhőkbe nyúló magas hegyeknek hótakart tetői épen úgy, mint lábunk alatt a parányi homokszem; a hasznosságukért ránk nézve nélkülözhetetlen állatok milliárdjai épen úgy, mint a porban csuszó kiesinyke féreg; a Libanus büszke cedrusa gazdag lombzatjával épen úgy, mint a kis bokor aljában nyíló gyöngye virágszál; mind-mind kijelölt rendeltetésüket betöltve, kimért pályájukból soha el nem térve, kölcsönös egymásra hatásuk s együtt működésük által hathatós eszközei a mennyei gondviselés, jóság és szeretet megfoghatatlan ezéjainak, egyszersmind nyilvánvaló hirdetői a teremő nagy voltának és dicsőségének.

Epen így az emberek nagy világában is minden egyes tagnak, minden ponton, minden téren és minden körben el kell végezni tenni valóját, mit állása és helyzete megkíván, hogy a társadalom, melybe sorsa beosztotta s mely az Isten mindeneket tökéletesítő és boldogító szent akaratjának nagy műhelye, akadálytalanul végezhesse feladatát, a közjót megépítését és felvirágoztatását.

Szükség van itt a legparányibb részek összeműködésére is és így a legegyszerűbb ember is jó szolgálatot tehet ama nagy ezélokak, melyeket Isten az emberiség életében kitűzött a maga dicsőségére s földi gyermekei tökéletesítésének s boldogításának érdekében.

A jó szolgálat kötelezettsége tehát minenkire tartozik kivétel nélkül, azon viszonyúl fogva, melylyel a társadalomhoz fűződve van, de tartozik különösen azokra, a kik közvetlenül a nyilvános társadalmi élet munkásai s arra vállalkoztak, hogy minden erejüket, idejüket és tehetségüket oda fordítják, miszerint a tiszta erkölcsiség és igaz felvilágosodás, — mint a valódi boldogság főfeltételei, — mindinkább terjesztessenek a földön és megöriztessenek az emberek között.

Az ilyenekre vonatkozólag írta Pál apostol Timotheusnak a szent lelkében felolvasott igéket: „a kik jól szolgálandanak, jó méltóságot szereznek maguknak,” mely igékből kiindulva én is az ilyenekre vonatkozólag fogom előadni a jelen alkalomhoz képest, hogy

I. kik szolgálnak jól hivatásuk körében,

II. melyik az a jó méltóság, melyet ezek szereznek maguknak.

I.

A közélet emberének pályája nehéz és fárasztó. Tisztelt Hívek! Minden megújuló nap új, még pedig lelket és testet emésztő munkát rak elbe feldolgozás végett s hányszor megtörténik, hogy midőn kifáradva esendes otthonába tér, magán életének gondoljai és aggodalmjai

TÁRCSA.

Mily némaság....

Mily némaság, ah mi halál esend,
Mélységes éj fátyla takarva
Földet eget, benn' mintha-mintha
Egész világ ki lenne halva.

Völgy és halom hol egybe folynak
Fent és alant csak árny, csak vakság,
Csak a beláthatatlan sötétség,
Borzalmas a mélység, magasság.

A föld maga egy nagy koporsó;
S ráborulva völgyre tetőre
A csillagatlan barna égbolt
E nagy koporsó szemfedője.

De hah! mi volt az?! egy sikoltás;
Egy sikoltásban mennyi mélység,
A fájdalom mennyi mélysége,
Mig elnyeli az éj, sötétség.

Vagy képzelet csak? képzeldöm?
Nyugodt az éj, mi sem zavarja
Végtelen esendjét? a sikoltást
Csak az én bohó lelkem hallja?!

Ki tudja; hiszen az éj oly jó
Titoktartó; míg a világot
Betakarja, láthatatlanná tesz
Sok szenvedést, sok gonoszságot.

Borsody Béla.

BERNÁTH GYULA.

(1850—1889.)

Ki kötelességének teljesítésében találja boldogságát, az a tökélynek igen magas, mondhatni legfőbb pontján áll. Kinek-kinek kirendelte a sors hivatáskörét. S az olyan ember, ki a maga körében hivatásának megfelel, a társadalom leghasznosabb tagjai közé sorozható.

Ilyen volt az a férfiú is, kit a mult héten kísértünk ki az örök nyugalom helyére.

Bernáth Gyula halála méltán keltett őszinte részvétet Rimaszombat társas életében.

Illő tehát, hogy elhunytá után néhány sorban emlékezzünk meg róla, ki jobbaink közt diszes helyet foglalt vala el.

Bernáth Gyula született 1850. szept. 25-én Rimaszombatban. Szülei: B. József gyógyszerész és városi tanácsos és Szügyi Teréz, Szügyi Gábor, Rimaszombat egykori polgármesterének leánya s így testvére Dapsy Vilmosnak. — Kedvező anyagi viszonyok közt nevelkedvén, elemi iskoláit helyben, a gymnasiumot részint a rimaszombati egyesült prot., részint az iglói ág. evang. gymnasiumokban végezte. Gyógyszerészi pályáját Iglón Kalmár Bertalannál kezdte, egyetemi tanulmányairól Budapesten nyert oklevelet.

Még gyógyszerész tanuló korában történt, hogy egy löcsei bál után — erős meghülés következtében — súlyosan megbetegedett. Már lemondtak róla, midőn D. V. nagybátyja haza hozta. Itt a leg gondosabb szülői ápolás mellett szerencsésen felüdült, azonban a gyógyíthatatlan szivbajnak csiráit hordta magában egész életén át, mely végre is nemes életét oltá ki.

Midőn atyja gyógyszerárát átvette, hivatásának teljes odaadással élt. Szivbaja meg-meg újult s olykor nehéz napokat látott. Ezt nagy physikai erőt igénylő foglalkozásának tulajdonította.

Gazdálkodni kezdett, reményelve, hogy a szabad

levegőn való állandó munkássága szervezetét megedzi s hosszú időre biztosítja egészségét. Nem csalódott. Viruló, tartós egészségnek örvendett.

Ez alatt megnősült. Feleségül vette 1879-ben Fábry Etelkát, Fábry János gymn. tanár leányát. Példásan boldog családi élete három gyermekkel lón megáldva. A leg gondosabb, a legjobb szerető férj, édes atya azonban nem számolt lappangó bajával. Gazdasági teendőit annyi ambícióval végezte, hogy „provokálta szervezetét.” Főleg utolsó éveiben nemesak teljes odaadással fáradozott, hogy — mintha érezte volna végét közeledni — értékesítse legjobb erejét, hanem ráért még a társadalmi élet különböző terein is a közügynek tenni szolgálatot.

Mint városi képviselő lelkes szószólója volt a polgárságnak, mi tiszteletet és szeretetet szerzett nevének. Mint az egyesült prot. gymnasium pénztárosa szigoruan pontos működésével osztatlan elismerésben részesült. Mint a gömörmegyei nép- és iparbank igazgatósági elnökéhez annyira ragaszkodtak, hogy utolsó betegeskedése alatt benyújtott lemondását az igazgatóság el nem fogadta, hanem helyettesítéséről gondoskodott.

Mint a megyei gazdasági egyesület pénztárosa s a rimaszombati gazdakör titkára a közbizalmat biztosította magának.

Ha csak annyit tett volna is, a közügyek körül, eléggé méltó polgártársainak őszinte kegyeletére; de az aránylag rövid élet jóval gazdagabb.

Nincs módunk abban, hogy mind részletezzük, esupán arra az egyre utalunk, hogy kevéssel halála előtt nyert szabadalmat egyik gazdasági találmányára, melyről itt bővebben szólni nem lehet.

Ez is egyik bizonyossága, hogy azon gazdák sorába tartozék, kik a gazdaságot intensive üzik. Szerette a földet, jól műveltette s látta is hasznát. A jól munkált föld volt egyik öröme.

Mit mondjunk egyéniségéről, nemes jelleméről? ha csak azt nem, mit Tacitus Agricolaról mondott: Quidquid ex illo amavimus, quidquid mirati sumus manet, mansurumque est in animis hominum in aeternitate temporum, fama rerum.

vetnek számára tövises ágyat, pihenő fekhelyül. Hányszor megtörténik, hogy saját jogosultságai, reményei szárnytörönten hullanak lábához és ezeket kell előbb a lemondás erőfeszítésével elhárítani utjából, hogy eljuthasson ama szikla talajhoz, melyet hulló verejtékével kell megpuhítani, hogy a belévetett magvak gyökeret verjenek, gyümölcsöt hozzanak. És ha a ráfordított munka nagyságával, megmagnuló folytonosságával nem áll mindenkor arányban a kivívott siker, nem áll e készen mindenkor a félreértés és roszakarat büntő ítéletével, a rajta kívül eső okokat neki tulajdonítani és személyével azonosítani? mely körülmények annyiszor leverik a munkakedvet, megbénítják az akarat erejét.

Amde fölhangzik a kötelesség szava: szolgálatot vettél az Úrtól, nem magadért, hanem másokért küldtéll, állítattál arra a helyre, melyet elfoglalsz: és ő hallgat e figyelmeztető szavakra, küldetése, állása fontosságának érzetével újból felveszi dolgát és bár verejtékei újból tövises pályára hullanak; bár nemes vágyai törekvései ismét akadályokkal találkozhatnak: ő megy tovább kitérés nélkül, megküzdzeni azokkal s elvégezni a reábizottakat.

Milyen jól esik ilyenkor, ha van egy hű segítő társa, ki önzetlen szeretetének igazi részvételével igyekszik megkönnyíteni súlyos terheit, vállaira emelvén egyrészt az akadályozó gondokat és aggodalmakat, ki megnyugtató, ha háborog, megbiztatja, ha esüggedez, megvizsgálja, ha a kétség és szomorúság felhői boronganak szívére és homlokára. Im eljő a halál angyala, elhívja mellőle hű segítő társát, hogy vele együtt sirba kísérje életének fényét és örömet; neki pedig azután gyász és siralom kísérje lépteit. Oh ki mérhetné meg a fájdalomnak mélységét, mely az így elvesztett boldogság romjaira kesereg?! s mi vonhatná vissza az abba elmerülőt, midőn ama sirhalomra gondolván, e kívül egyébre nem képes gondolni?! Amde fölhangzik ismét a kötelesség szava: Szolgálatot vettél az Úrtól, sokan néznek, sokan várakoznak te reád. — — — O hallgat e figyelmeztető szavakra s annak tudatával, hogy a rávárakozókat az élet villágosságára kell vezetnie, azok nem időzhetnek vele sokáig a halál sötét birodalmában, a jobb s boldogabb napok emlékeivel betakarogtatja szívének mély sebéit, fölveszi keresztjét s megy tovább haladék nélkül kijelölt pályáján, elvégezni a reábizottakat.

Ez alatt pedig folyvást, haladék nélkül száll az idő is lebegő szárnyakon, szárnya minden lebbenésével az évek súlyának egy-egy nehézségét ejtve a munkás vállaira. Bármilyen erősek legyenek is e vállak, a növekedő évek terhe meggyengíti azokat, nyomása alatt lehül az ifju lév, elveszi szilárdágát a férfi vasakarata s a tökéletesedés útján messzire haladt közszellem talán már sokat is követel a közélet öreg szolgálójától, ki a hosszú hivataloskodás által megérdemelt nyugalomra méltóbb volna már sok másoknál, a kik annak élvezetéhez kevesebb fáradság és kevesebb idő után jutottak. Eltűnődik a visszasszág felett s tünődési közben talán végkép is kihamvadna lelkének egyszerűsége s buzgósa, ha újra fel nem hangzanék a kötelesség szava: szolgálatot vettél az Úrtól és te hű lévén a kevesen többre bizatol ez után. O hallgat e figyelmeztető szavakra, a hátramaradás szégyenletes és káros voltának megfontolásával előszedi gyűjtögetett tapasztalatait, ismeretét s azokra támaszkodva ingadozás nélkül megy tovább megfelelni a kor követelményeinek, elvégezni a reábizottakat.

A kik így eszeleksenek tisztelt Hívek! azok jól szolgálnak, azok jó méltóságot szereznek maguknak.

II.

Méltóság, fényes, ragyogó méltóság volna tehát a jó szolgálat jutalma!?

Oh! de hányszor ellene mond e hidelmeknek, vagy állítanak a mindennapi élet, midőn számtalan példát mutathat fel bizonyítékul annak, hogy a földi szerenese vagy igazságszolgáltatás nem tart kezében mindig igaz mértéket, a szolgálatok jóságának elbírálásánál és a jutalmak kiosztogatásánál.

Ezenkívül mennyi állás, hivatal és munkakör van a társadalomban, hol nincs előléptetés, nincs rangfokozat és felemelkedés; hol a munkásnak mind végig ott kell maradni a nap súlyos terhének igazánál; hol a megmivelt mező nagysága mutatja csupán a végzett szolgálat

S bár kedvező anyagi helyzetben hagyta el övét, semmi és senki őt nekik nem pótolhatja.

Fognak, egyre fognak ilyen alakjaink, holott még sokra lettek volna hivatva.

Nunquam morieris in pectore nostro.

Hulló levelek.

„Hulló levelek halk nesze mellett álomba merül a természet . . .“

A hideg, esipős őszi szél végig nyargalt a hervadó vidéken . . . nyomában pusztulás jár és halál.

Csend van, néma esend a lombtalan bokorban, az erdő énekese a kis csalóány zokogó dalával, epedő csattogásával más vidéken jár. Az erdő titokzatos zúgása, mint bús halotti ének morajlik a táj felett.

A természet lassanként álomba merül . . . de mielőtt egészen leesukódnának szemei, még egyszer felmosolyog . . . s mint a halott utolsó mosolyában, élete, öröme és boldogsága van kifejezve . . . ugy a természet is ragyogó napfényes mosollyal bucsúzik el. A nap sugarak arany fényvel özönlik el a sötét fenyveket a vörös és sárga levelű bokrokat; s a didergő őszi ibolyáskákat meleg bucsú csók éri.

Az erdő kanyargó ösvényén halvány ifju jár lassu léptekkel . . . arezán a halál jelével — szemében a válás fájdalma ég — hiszen utólszor látja ezt az őszi pompában diszáló vidéket.

Az őszi levelek zizegve halkan hullanak, minden lehullott levél egy boldog nap, egy remény, egy kedves álom eltűnését jelzi. Hullanak, hervadnak egymás után — mig — mig végre az élet kopárán, pusztán marad — és nincs egyéb hátra, csak a halál.

A halvány sétáló már elért élete cseljához — sirja nyitva áll előtte. Eleste rövid boldogság . . . hosszas szenvedés volt . . . most végre nyugodni fog. — Alma szép lesz, és örök. De ah! — a nyugalom a halál. . . Itt kell hagynia mindent, mit szeretett, mindent amiért szíve vérével áldozott . . . a válás mindig fáj.

terjedelmét és értékét. Az esztendő a mérföldmutatói e földi pályának, közöttük az évtizedeket jelző magas oszlopokkal, hosszú sorban húzódnak az élet mentén s rólok könnyen kiszámíthatni, mily régen és mily hűséggel dolgozik ez, vagy amaz ember. Bizony ha a jelző oszlopok valamelyikétől visszatekint a közélet embere, s látja távolabb a már dusan termő nemes gyümölcsfákat, közelebb a növekedésnek indult ifju eseményeket, lábainál a reménnyel biztató üde-zöld plántákat, melyeket mind ő ültetett, ápolt, öntözgetett: egy felmagasztosító érzelem szállja meg keblét, melynek hatása alatt magasra emeli ősz fejét, hogy nyiltan, bátran, félelem és pirulás nélkül szembe nézzen a háta megett fontolva haladó közvélemény-nyel. Ki merné állítani e tekintet látásánál, hogy nem méltóság az ő tudat méltósága? Sőt inkább oly magas és erős az, hogy nem éri fel beszenyezni az alacsony rágalom, nem tőri le, nem semmisíti meg az idők viharja, mint ama világ szerint valókat, melyek nem mindig adhatnak erkölcsi bátorságot, lelki békét, mulékony és veszendő esillogásukkal.

E méltóság nem kíván hódolatokat, nem számít ünnepeletésre. De a művelt társadalom mai napság már nem kék érdemes szolgáló előtt halájának s elismerésének nyilvános kifejezést adni, azon jó szolgálatokért, melyeket érdekében vagy tagjainak javára tenni meg nem szüntek évtizedeken keresztül. És eljönnek azok, a kik örködni hivatják a közjélet felett; eljönnek azok, a kik közvetlenül vettek áldást a munkás kezéből; eljönnek a gyermekek is, a kik nem értik, csak sejtik ártatlan szívök ösztönével a javokra munkáló kezek áldásos hatásait; eljönnek a pályatársak, a kik a legjobban tudják a tapasztalásból, mily nehéz akadályokat kell leküzdeniök, hogy a célt megközelíthessék, eljönnek, s azt, ki előttök áll megatott lélekkel, könnytől esillogó szemekkel, de az öntudat méltóságának ragyogó vonásaival becsületes arczán, elhalmozzák az őszinte hódolat jeleivel; tolmácsolják a lelkek szavát s a szívek beszédét, hangot adnak a hála és elismerés magasztos érzéseinek, lelkesedésük, mint de-lejfolam átvillanyozza a jelenlévők nagy sokaságát, minden szemből, minden arczról a tisztelet és szeretet sugárjai lövelnek felé, hogy a közbeesülés fénykoszorújával körítsék annak homlokát, a ki gondoljai, aggodalmjai, tünődései és fájdalmjai között is mindenkor a kötelesség szavára hallgatott és sietett késlekedés nélkül elvégezni a szolgálatot, melyet vett az ő Urától. Oh lehet-e jobb, lehet-e kívánatosabb méltóság a közbeesülés méltóságánál? melynek fénye hideg esillogás, koszoruja nem éget, mint sokszor a világszerint valóké, melyet csak azok szerezhetnek meg maguknak, a kik jól szolgálnak.

És most tisztelt Hívek, áldott legyen a nagy Úr Isten! ki lelki testi erővel s hosszú élettel megáldja azokat, a kik ilyen jó szolgáló lehetnek a társadalomnak; áldott legyen a nagy Úr Isten! ki ugy igazítja a szívek mozdulatait, hogy a hála és elismerés magasztos érzéseiben összeolvadva, tisztességet tegyenek az igaz érdemnek; áldott legyen a nagy Úr Isten! ki egy ily napot szerzett minékünk, melyen a jó dolgot közelről láthatjuk. Neki legyen mindezekért hála, dicséret és magasztalás örökkön örökké. Amen.

Helybeli hírek.

Köszönet Mindazok, kik fájdalomunkban részt vettek, ez uton is kifejezzük meleg köszönetünket. Rimaszombat, 1889. november hó 18. — Özv. Bernáth Gyuláné szül. Fábry Eteleka. Dr. Bernáth István.

Dapsy Vilmos, társadalmunk e veterán főalakja, kit az isteni gondviselés jókedvében adott a főgymnásium élére, tegnapelőtt érte meg születésének nyolczvanadik évfordulóját. Az érdemekben gazdag, bár szerény férfiut számosan üdvözölték melegen ez alkalommal. Eltette is a jó Isten még soká boldogul a főgymnásiumi előjáróság buzgó elnökét, sok szép, jó és igaz ügynek nem pusztá szavakkal, hanem tettekkel előmozdítóját, s találja meg díszes családjában s a társadalomban mindvégig azt a boldogító érzést, tiszteletet és ragaszkodást, a mi egy ilyen szép lelkű férfiut méltán megilleti!

Pénztáros választása. A Bernáth Gyula halálával megüresedett főgymnásiumi pénztárosi állomásra a folyó november 16-án tartott igazgatóválasztmányi gyűlés köz-

Bucsuza, valóni jött e vidéktől örökre. E zugó titokzatos erdő ifjuságának, boldogságának és szenvedésének . . . néma tanuja . . . egy holt szív örök álma felett fog ezután örködni.

Hányszor borult zokogva le e zöld boltozatos templomban, mikor kétségbe esésében a magányt kereste . . . hányszor imádkozott buzgón, áhitattal a boldogságért, mely élete egyetlen tünő álma volt.

A nagy tölgyfa néma tanuja, mint tört meg a büszke alak, a halál szelének fagyos érintése, mint könyörgött fuldokló lélekzettel, örült kétségbeeséssel csak néhány boldog évert . . . és most a napok is örökkévalóságig tartanak.

Mióta tudja, hogy a fuldokló köhögés . . . a sorvadás jele, mely elviszi menthetetlenül . . . megtanult nem nevetni, nem szeretni és nem remélni . . . csak lemondani mindig és mindenütt.

Oh! most nagyon szegény a szív vágyaiban . . . nem óhajt mást csak nyugodni háborítlanul . . . és tudja, hogy a késő őszi virágok az ő sírján fognak elhervadni. Ábrándozott ő is egykor, mint minden fiatal szív . . . boldogságról, dicsőségről . . . most már nem ábrándozik.

Egykor ragyogóan sütött a nap felegtelen egén, hogy teljes fényáramban lássa a világot, — vagy hogy letűnével annál nagyobb legyen a sötétség.

Azt álmodta, hogy eljött a tavasz meleg, verőfényes napjaival, az a tavasz, mely hivatva volt az ő fájó szívét meggyógyítani . . . legszebb törekvéseit siker koronázta . . . szeretett és boldog volt.

Ábrándozott . . . álmodott . . . de felébredt a vihar morajára . . . melynek fagyos szele letörte, megsemmisítette lelke virágait.

Az élet zajából . . . az erdő magányába menekült sajgó szívével, de ott is zúgott, csatázott a szél . . . nem beszélt csak küzdelemről, szenvedésről és nagyokat sohajtva hallgatott el.

A fájó szív kinosan rezzen össze, sötét sejtelen fogta el, hogy a szél az ő reményeit, az ő boldogságát siratja, az ő szenvedéseiről beszél.

megegyezéssel Nagy Ferencz városi főjegyzőt választotta meg. Mint az előlejek mutatják, az intézet jó erőt nyert a megválasztott férfiuban a pénztárosi hivatalra, a melyet igazán csupán megtiszteltetés és bizalom után szokás évek óta betölteni; aztán meg e hivatallal nem jár fizetés, csupán az a szép tisztesség, mely egy olyan erkölcsi intézménynek, minő a főgymnásium, igazgatóválasztmányi tagságával van összekötöttségben. Jól esett hallanunk, hogy a megtiszteltelt férfiú igen jó neven vette a belé helyezett szép bizalmat, a melyet megköszönte szép ígéretet is tett, hogy a féltékenyen őrzött intézetnek hasznos és buzgó tagja ohajt lenni. Isten éltesse az őszinteszint férfiut sokáig boldogul e kintűtető foglalkozásban!

Ismét egy kintűtetés. Csáky gróf, vallás- és közoktatási miniszter a tanfelügyelők munkaterhének apasztása ügyében, továbbá a statisztikai adatok gyűjtésére és feldolgozására vonatkozó szabályok átvizsgálásra végett folyó évi november 20-ikára, az e tegnapi, szűk-körü értekezletet hívott egybe Budapestre, a hol egyszerűsind az országos tanítói nyugalomdíjintézetbe felvételről, s általában a nyugalomdíj ügyeiről s a népiskolai tanulók mulasztásairól is leszen szó. A miniszter e zárt értekezletre meghívta a mi tanfelügyelőnkét is. Egyőbiránt Gróó Vilmos kir. tanácsost még az a megtiszteltetés érte újabban, hogy egy, a tanítókra vonatkozó adminisztratív érdeklő könyv megírásával is megbizta a miniszter.

Bernáth Gyula temetése a jelzett napon rendkívül nagy részvételt ment végbe. A Bernáth-ház piacra néző ablakai előtt, künn az utcán volt felállítva a díszes ravatal, a melyet 3 órára már nagy számú közönség vett körül. A legmeghatott jelenet volt e gyásos alkalommal az, midőn a boldogultat könnyező szemekkel hozták le eselédai a szobából, s mind a hat kérges tenyerű és nehéz munkához szokott férfi a legigazabb, fájó részvételt zokogott elhunyt jó gazdájá koporsójánál! Három óra után fölhangzott a helybeli ev. ref. énekár szép gyászdala, mely sok szemből könnyet faesart ki. A szép tenorhangú Szöllősy István vezetésénél élénkelte gyászdalt Terhes Pál magasztos eszmékben gazdag imádsága követte. Közbe-közbe egy-egy elfojtott zokogás hangja vegyült s látott az egész gyülekezet arczán a mély részvétet kifejezése. Majd ismét bús ének hangjai hatottak szívünkre. Erre aztán egyfelől a népbank tisztviselői, másfelől a helybeli tanárok tettek föl a koporsót a díszes gyászszekekre, a melyre azután igen sok koszorút raktak föl. A szebbnél szebb virágfüzerek szalagjain, a mennyire kivehették, ily fölírásokat láttunk: „A jó férj, gondos atya és drága testvérnek.“ „A jó rokon emlékének a Dapsy-ágon jövök.“ „Nyugodjál békével (Dapsy) Victor és Emma.“ „A Gömörmegyei nép- és iparbank Bernáth Gyula igazgató elnökének.“ „A gömörmegyei nép- és iparbank igazgatósága és tisztviselői Bernáth Gyula ig. elnöknek.“ „Szeretett testvér Isten veled (Dapsy) Józsi és Vilma.“ Ott voltak továbbá az após, a három sógor, a Süteó István, a Samarjay-család, a helybeli gazdakör koszorú, végül az élő virágokból készített leggyönyörűbb koszorú, mit Hollán Sándor miniszteri tisztviselő Budapestről küldött elhunyt jó barátja ravatalára. A menet azután a harangok zúgása közt indult meg s vonult meg hosszú sorban a Deák Ferencz utcán végig. A vasuti hídon tul ismét népbanki tisztviselők és tanárok vitték a sírig a kedves emlékü boldogultat s tettek le őszinte részvétet közepette oda, a hol már nem fáj semmi.

Difteritisz. A kis gyermekek rémítő betegsége járványzerűleg kezd fellépni városunkban. Vasárnap Hemyei Kálmán ügyvédnek kedves kis fiát, a IV-ik elemi osztályba járó Zoltánt ragadta el a kérelhetetlen halál. A szülők fájdalmában osztoznak az ismerősök és jóbarátok mindnyájan, — de osztoznak különösen a tanítók, kik legkedvesebb tanítványukat veszítették el.

Tombola. A helybeli nőegyesületnek folyó évi december 1-ére tervezett tombola estélyére a meghívók szétküldtek. Nyerő-bárcák Miskolezy István, Stech Kálmán és Rakótyai Danó üzletében válthatók husz krajczárjával; az esetleg fennmaradó bárcákat a számok huzása előtt, az estélyen, hölgyek fogják elárúsítani. A nyereménytárgyak száma jóval meghaladja a százat s ezek közt számos oly darab van, mely jelentékeny összeget ér meg, eladás előtt három nappal a nyereménytárgyak Miskolezy István ezukrászdájában közszemlére leszen ki-

Sejtelve nem esalt!

Szép reményei örökre elhervadtak, a kit szeretett, abban csalódott, . . . a miért küzdött, azt elveszítette örökre. Ifjuságának szép tavasza letűnt és nem támad fel többé soha.

Szive olyan üres, rideg, mint a milyen forró, túlárado volt azelőtt. Nem fáj, mert nem dobogtatja semmi sem . . . és végre eláll örökre.

„Hulljatok levelek zizegve, halkan! elfeledve mindent, . . . elfeledve síromat is, hol végre megpihenek.

Anyám, édes jó anyám! . . . ne keresd fiad végnyughelyét, panaszdó háborítaná utolsó álmomat, mely oly édes a sok szenvedés után. . .“

De ha egyszer . . . oh csak egyetlen egyszer, eljőne ő — a hűtelen arca, gyászolni magányos síromon, hogy megáldjam az értem folyó néma könyveket . . .“

Oh! erdő, te esendes hű barát, ébressz fel akkor álmaimból . . . ébressz fel, hogy üdvözölhessek, megbocsáthassak, kibékülhessek az étellel és a halállal.

„Nekem válmon kell! érzem szivemben a halált. A félhomályban, a két hegyek tövében karesú torony fehérlik . . . felmutat az égre. Mennyei Atyám! taníts meg szeretni, remélni, taníts meg hinni és megbocsátani azoknak, kiket szerettem és kikben csalódtam . . .“ és kiktől most elkell válmon! Isten veled! Isten veletek!“

A szél jajgatva rázza a kopár ágakat . . . a vízhang zokogva kiáltja a távozó után . . . Isten veled!

A búsú elhangzott . . . de ő visszatér még egyszer . . . némán, esendesen örök nyughelyére a nagy tölgyfa alá.

Az utolsó elárgult őszi levelek takarják sírját . . . elfedik a fáradt vándort örökre.

A vén tölgy hű ör gyanánt virraszt álmai felett . . . nyugodjék békével, hisz oly sokat szenvedett.

Az erdő újra kizöldül . . . a friss zöld levelek titokzatosan suttognak a könnyű szélben.

A csalóány zokogva csattog holdvilágos éjben . . . csalódiásról, feledésről . . .“

Az elhagyott sír esendjét nem zavarja semmi sem . . . eltemették, elfeledték! Mr Hamilton.

téve. Azok számára, kik a tombola játékban részt venni nem akarnának, a karzatokon lesznek ülőhelyek berendezve, melyekre nyolczvan krajczárjával jegyek szintén válthatók. A rendezőség gondoskodott arról is, hogy az étkezni öhajító közönség e tekintetben is kifogástalan ellátásban részesüljön. — mire a kaszinó terméi fognak a közönség rendelkezésére boesáttatni. Egy szóval a tervezett estély minden tekintetben sikerültnek ígérkezik, csak a jövedelem legyen annyi, a mennyit a rendezőség buzgósága s a jó ügy megérdemel!

Találmány. Boldog emlékü Bernáth Gyula polgártársunk egy találmányára, mely egy gépi szerkezet javítására vonatkozik, alig néhány nappal temetése után, érkezett meg az engedély. Hja! ilyen a fatum. Úgy halljuk, hogy e névezetes találmány gazdasági téren fontos haladást jelez. Ujabbban a francia, angol és orosz kormányokhoz is történt kérvényezés e találmány érdekében!

Vadászatok. Hubert-napja óta élénk sport-napokat folytat a rimaszombati vadásztársaság is. A csodálatosan kedvező időjárás mellett nap-nap után fölkeresik a vadászterületeket s nem ritkán gazdag zsákmánnyal térnek haza.

Vármegyei ujdonságok.

Kinevezés. Divald Gusztávot, a kishonti kerület esperesét és kokovai r. kath. plébánost az elhalálozás folytán megüresedett süvetei lelkesítő állomásra nevezték ki.

Horváth József eszéki lakost, a földmívelési miniszter a rimaszombati járás területére gazdasági tudósítóra nevezte ki.

A megyei orvosok Nesztora meghalt. Hermann Lipót tiszolai orvos egy hozzánk érkezett tudósítás szerint elhunyt. A megboldogult ritka magas életkort ért el. — Jóval felül volt a kilenczvenen, hanem azért utolsó napjaiban is szorgalmasan olvasgatótt.

Pályázat. A gömöri ev. ref. egyházmegyében levő berzétei egyház papi állomására pályázatot hirdet Kún Bertalan püspök ur. Ez az állomás a második osztályba tartozik fizetés dolgában. A folyamodások beadhatók e hó végéig Nagy Pál esperes úrnál Tornallyán.

A zsinat előkészítése ügyében tegnapelőtt és tegnap bizottsági értekezletet tartottak Rozsnyón, hova az ág. ev. egyházkerület megbízásából küldötttségi tagokként városunkból is többen elutaztak p. o. Glaut Pál, Liszka József, stb.

Vegyes hírek.

Választás. A szövetségbe lépett gazdasági egyesületeknek e hó 18-án tartott közgyűlésén igen díszes és nagy nevű emberek társaságában a végrehajtóbizottság tagjai közé megválasztották a nevezett egyesület elnöke Dessoeffy Aurél gr., alelnöke Bánffy Dező br. A bizottság tagjai közt ilyen neveket olvashatunk: Apponyi Albert gr., Beniczky Gábor, György Endre, Károlyi Sándor gr., Kerkápoli K., Kodolányi A., Ordódy L., Sztáray Antal gr., Tarnóczy Gusztáv, Tisza László, Viczmány Ödön, Zichy Nándor gr., Andrássy Aladár, Andrássy Manó grófok, Széchényi Imre gr.

Kinevezés. Schmied Atillát, az oszgyáni ág. ev. tanító derék fiát, ki oly fiatalon tette le szép eredményt a tanári vizsgálatot, s a ki négy évvel ezelőtt még főgymnásiumunk növendéke vala, a közoktatásügyi miniszter a kassai főreáliskolához a latin nyelv helyettes tanárul nevezte ki nyolczszáz forint fizetéssel. Szíves üdvözlötünk! Excelsior!

Halálozás. A nagyszombati orsz. tébolyházban folyó év szeptemberében hunyt el Juhász László városunk szülőtte s m. k. erdőgyakornok.

Jutalmazások. A Nógrádmegyei Nemzeti Intézet a magyar nyelv sikeres tanításának és a magyar hazafias nevelésnek előmozdítása céljából már régóta osztogat kisebb-nagyobb jutalmakat a nógrádmegyei, nem magyar tanításhelyű iskolák tanítóit között. Az idén e jutalmak kiosztása Komjáthy Anselm kir. tanfelügyelő, ajánlatán s a több iskola látogatásával és megbíráásával megbízott Szováthy Lajos, tanítóképződei igazgató, részletes, szakszerű jelentésén alapult. Bendik János, eseh-brézói tanító, kapta e jelentés alapján a Huszár Károly-féle 200 frtos nagy jutalmat; ő hazafias nevelése, paedagógiai működése s a magyar nyelvnek megkedveltetése által vált arra érdemessé; kitünt társai közül, mert pár év alatt iskolája tanítványul a tót mellé sikerült neki a magyart alkalmaznia; ebben őt nemcsak lelkes előjárója támogatta, de a felvilágosított s előnyeinek és hazafias kötelességeinek ismeretére vezérelt nép is buzdította és segítette. Főlemelő volt látni, mily nemes örömet érez a nép a fölött, hogy gyermekei beszéljék azt a nyelvet, melyet neki nem volt alkalma megtanulni. Jankó Sámuel, maskovai tanító, ki hasonló uton halad, 100 forint, Slancsik Bogyszló, alsó-esztergályi és Bodiczky Dániel príboji tanítók pedig 50—50 frt jutalomban részesültek. Sem a Nemzeti Intézet néve, sem a jutalmazott tanítók hazafias és sikeres munkája nem szorul dícséretre; de az igenis minél több követőre. A két első jutalmazottnak folyó hó 7-én adta át a losonczyi szolgabírói hivatalban Szováthy Lajos a díjat és díszoklevelet lelkes, buzdító beszéd kíséretében. Mindkét tanító azzal az erős fogadással vette át az elismerés és ösztönzés jeleit, hogy a magyar hazafias nevelés s a magyar nyelv tanításának munkájában mindig előre haladni törekedjenek. Úgy legyen.

Értesítés. A nagyméltóságú kereskedelemügyi miniszter ur folyó évi 50856. sz. a. kelt elhatározásával kimondotta, miszerint a játékkártya árusítás iparigazolványhoz van rendszerint kötve. A ki azonban iparigazolvány alapján oly más kereskedést folytat, melynek keretébe a játékkártya árusítás is bele illik (p. a papirkereskedő, szatós és vegyeskereskedő) minden külön iparigazolvány nélkül foglalkozhatnak játékkártya árusítással. Azon dohánytörsérek tehát, a kik különben is szatósok, vagy egyéb kereskedéssel nem foglalkoznak, iparigazolvány nélkül nem bírnak, ennél fogva iparosoknak sem tekintethetnek, ha ezek játékkártya árusítással kívánnak foglalkozni, ezen árusításra iparigazolvány váltására köteleztetnek. — Miskolcz, 1889. nov. 2. — A miskolczyi ipar-és kereskedelmi kamara: Radvány István, elnök. Dr. Kovács Gyula, titkár.

A „Kis Ujság” hazánk legolcsóbb politikailag független néplapja. — Jelszava: „Népjólét és független Ma-

gyarország!” Van benne jó vezérezik, a legfontosabb politikai hírek, érdekes helyi és vidéki közlemények a legkimerítőbb tudósításban, 2 érdekesítő regény, stb. — Előfizetési árak: 1 hóra 75 kr., egy negyed évre 2 frt 25 kr., egy félévre 4 frt 50 kr. — Mutatványszámokat ingyen küld a „Kis-Ujság” kiadóhivatala, Budapest, IV. ker. Sarkantyus-utca 3. szám.

Nincs nézeteltérés. manapság az orvosok közt, az iránt, hogy a rheumatizmust a vérben meggyűlt savak okozzák s hogy a vese és máj működésének zavart-sága miatt nem válthatok ki e savak a vérből. Tehát nem szenvedhet kétséget, hogy a rheumatizmus csak úgy gyógyítható, ha alapoka megszűnik, vagyis a vese és máj egészséges működése helyreáll. Ez azonban csak egyetlen egy orvossággal érhető el, a melynek összeállítása tudományosan alapon történik, s a melynek különös sajátosságai vannak arra, hogy a vesét és májat egészséges működésre indítsák. Ilyen orvosságot bírnak Warner Safe Cure-jében, mely már sok ezer embert szabadított meg a rheumatizmustól. Egy palaczk ára 2 frt. Kapható minden gyógyszerertárban. Főraktár: Salvátor gyógyszerertár Pozsonyban és Török J. gyógyszerertárban Budapesten.

C S A R N O K.

Csikszéki János kovácsmester szomorú esete.

— Egy XVII-ik századbeli krónika után —

— Mert tessék elhinni ezémester uram, nincs nyugtom se nappal, se éjszaka. Ha ébren vagyok, ott látom magam előtt siránkozni áldott, jó feleségemet: hallom éhező gyermekeimnek panaszos rimáncolásait. Ha kimerülve elfog az álom, dühös kutyák marezangolják minden tagomat, hogy szinte felriadva is érzem kínos harapásokat. — Instálom! vegye fel ügyemet, mert ha a nemes ezéh vissza nem fogad, nyomorult módon pusztulok el, a sövény alatt egész familiástól.

A nagy, erős kovács, Csikszéki János meggörnyedve esengett György ezémester előtt.

— Hm, nagy eset fiam, János, . . . nagy eset, . . . de talán lehetne mégis csinálni valamit.

— Aldja meg az Isten ezémester uramat.

— No csak eregy haza; convocálatom a nemes vármegye assessorait és a becsületes ezéhbeli uramékat.

Szegény János kovács reménykedve bukácsolt nemes Rimaszombat városában, a malomszögben fehérülő házikójába: György mesteruram pedig a főbíró ajtaján kopogtatott.

— Adjon Isten! nemzeti főbíró uram.

— Hozta Isten! nemzeti ezémester uram.

— Az az istenadta Csikszéki János kereset fel, elpanaszolta nyomorúság állapotát. Úgyan convocáljon kel-med még egy iudiciumot, hátha megváltoztatná a szigorú sententiait.

— Istentelen a factum, nemzeti ezémester uram.

— Igaz, de mégis . . .

— Hát próbáljuk meg! — avval leült, s írta:

„Anno 1658. die 18. Martii.

Nemes Rimaszombat város főbírája, egyrészlől az becsületes kovács ezéhbeli uramékat instantiájára, másrészlől Csikszéki János kovács ugymint megesett ember instantiájára, ezen megnevezett János kovács megesett személy dolgának végben való vitelére, városunk szokott és élő peeséti mellett, kovácsok mostani ezémestere, György kovács uram házához convocálunk egynemely nemes személyeket, a kik nevezett szerént a következők: Nyustyai István Hont vármegyének esküdte, Nagyváthy Mihály, azon vármegyének juratus assessora, Apalín András, kalmárok ezéhbeli uramékat közül, Varga János, a vargák ezéhbeli uramékat közül Boesahi Ferencz és Farkas Ferencz, az ötvösök ezéhbeli uramékat közül Gábor Mihály, az esizmadia ezéhbeli uramékat közül, Eötvös Gergely is felül megirt becsületes ötvösök ezéhbeli uramékat közül. Nyereggvártó György, Csiszár Pál, szijgyártó ezéhbeli uramékat közül Górh Mihály szicsök ezéhbeli uramékat közül.

Datum in oppido Rimaszombat supr.“

A bíróság másnap összeült, s megidézte a vétkes kovácsot. György ezémester uram felszólt, hogy ám-bátor hallották és tudják mindnyájan az esetet, mégis a dolognak környülményesebben való megvilágosítása okából, mondja azt el még egyszer a bünös maga mentés nélkül, hogy így a iudicium előtt a biblia szerént, mindenek ékesen és szép rendben történjenek.

— Hát instálom — kezdé nagy vontatva János kovács — tetszik tudni, hogy az elmult téli idő egy kiesinyig zigonyos volt, már november elején bizony felillett a bunda, ha csak akkorát ment is az ember, mint hogy többet ne mondjak — ide a Boesahi uram háza, máris ezinkét fogott az orra. — Mondok az anyjoknak. . . .

— Csak maradjon a erimennél — vágott közbe kedvetlenül Nagyváthy assessor uram.

— Hisz itt kezdődik épen instálom, mert hogy olyan ezudar idő volt, hát siettem engedelemmel legyen mondva — a szénegéttel, hogy reám ne essék az irgalmatlan tél. A feleségem is mondta: ugyan jó lesz, ha idejébe beszerzi kelmed, azután dologhoz lát, mert kell a garas. — a kis Anikó már pruszlikot kér, a Janesi fiam borkötényre vágyik, a Miskának téli sipka kell, a Doru meg — mert tetszik tudni négyen vannak.

— Ez nem tartozik a dologra! — szakítá meg most már Nyustyai esküdte uram — minék a bírakat ezekkel retardálni!

— De instálom ott sívalkodott a sok gyermek a nyakamon, hát felezépelődtem, a feleségem tarisznyába rakott két hétre való elemzősiát, s avval kimentem a majomi erdőre. Van egy puskám is, ismeri Csiszár uram, azt a nyakamba akasztottam, mert úgy november közepé táján, kivételképen való hidegben már farkasok is szoktak az erdőn garázdálkodni, s felette szükséges az embernél a lövészerszám.

— Alljon meg kelmed — mond Eötvös uram, az ötvösök atyamestere — meg val-e az a puszka töltve?

— Igenis instálom!

— És mivel vala megöltve!?

— Hát porral, meg apró szögfejekkel, a miket a műhelyben szedtem össze. Így szoktam ijesztgetni kérem a varjakat, mikor a szegény kis esibeke oláldoknak, mert az én pajtámat nagyon kerülgetik, a pusztulni valók: tetszik tudni, mindig sok az anyjukom apró jószágá. . . .

— Fiam! ne kalandozzál el az dolog mibenvalóságának punctumos előterjesztésétől — figyelmezteté György ezémester.

— Hiszen nem is, ezémester uram, mert hogy im a esibe benne van a dologban; feleségem szép pirosra sütvé, azt is tett a tarisznyába, mert tetszik tudni igen jó a esibe peesénye, hátha még úgy készítik el, mint az én anyjukom!

György mester nagyot nyelt, s annyit mondott:

— Ne ingerelj!

— Dejszen nem ingereltem én a kutyát sem, mégis ota jött, megérezte a jó szagot. Hanem vigyázó volt a pokolra való állat. . . .

— Mivelhogy isteni teremtésről vagyok szó, conscriptióba teszem, hogy a vádolt vitiose eselekszik illetlent mondván — ezt az észrevételt Nagyváthy uram tette.

— Oh ne tessék instálom Tekintetes assessor uramat! Sülyedjek el rögtön, hogy ha csak gondolatban is akarnám sérteni a megboldogultat, — de hát engedelmet kérek, az a bizonyos kutya odalopódzkodott többször a tanyámhoz; elhordta, megette élésemet, s olyan boszuságot okozott, hogy már az eszem sem volt helyén, s egyszer ott talál-ván a kártévő ebet, felgerjedt indulatosságomban puskát ragadtam és reá löttöm. Szerencsétlenségemre felfordult és mentem meg is halt. — A többit tudják bírák uramékat. Ezen ezégéres gyilkosság miatt a becsületes kovácsok ezéhbeli társaságából kivettetem. Vegyének vissza az Ur Jézus szerelméért, vétkeimet megbántam, sohasem eselekszem többé azt, szánjanak meg, mert elpusztulok!

János kovács könnyezve tántorgott ki a műhelybe, mialatt a bírák odabent tanácskoztak. Nagy sok időre behívták ismét, s Nyustyai esküdte uram felolvasta előtte az ítéletet, a mint vagyon:

„Sententia!“

Mi convocátus bírák nevezet szerént ugymint eteet, eteet, szemünk eliben vévén János kovácsnak esetit, ki intercedálván minékünk bírának, könyörögvén az élő Istenért is, hogy életének táplálásától is ne fosztassék meg, kihez képest mi is bírák megtekintvén könyörgését s mind pedig az élő Istenért bevívén ujabbban az előbbeni kovácsok ezéhbeli társaságába, megtekintvén helyükben levő fogyatkozását is az kovácsmestereknek; ea conditione, hogy ennek utána igérvén magát arra, hogy teljes az ő életében azt az vétket és gonosz eselekedetét meg nem újítja, sőt még másokat is fog tanítani afféle illetlen eselekedettül; valaki pedig az becsületes ezéhben ennek utána szemére veti, az ő büntetésének méltó érdemét szenvedje és meg is büntetessék ugymint 12 forintra, melynek nagyobb erősségére és állandóbb voltaért adtuk kezünk írását, peesétünkkel megerősítvén.

Actum in Rimaszombat Anno 1658. Die 19. martii.“

— Köszönöm! nagyon köszönöm! — ayögé János mester, s alig várta, hogy hazarohanjon. Otthon össze-visszaesékoltta, ölelte feleségét, gyermekeit, azután kintott a műhelybe, vigan kezdett el fújtatni mialatt nagy buzgósággal zendíté rá:

Dicsérek Uram tégedet,

Mert te megtartál engemet,

És kegyesen felelemél.

Ó tempora! o mores!

S. Szabó József.

Hivatalos közlemények.

Gömör-Kishont t. e. vármegye alispáni hivatalától.

Hirdetmény.

15093. sz. — A köztanácskozás tárgyat képező közügyek elintézése végett szükséges és szabályrendeletileg megállapított téli rendes megyebizottsági közgyűlés határideje, főispán ur ő méltóságával egyetértve a **folyó evi november hó 28-ik napjának d. e. 9 órájára** Rimaszombat városába kitűzetvén; midőn erről a közönség ezennel értesítetik és a megyei bizottság tagjai személyes megjelenésre hivatalból tisztelettel felkéretnek, egyidejűleg köztudomásra hozatik, hogy a tanácskozás kiválóbb tárgyait az általános tisztújítás tárgyában intézett kir. belügy-miniszteri rendelet tárgyalása, s az ennek folytán szükséges intézkedések megtétele, a megyei közigazgatási bizottság törvény értelmében az év végével kilépendő tagok helyeinek választás utjámi betöltése, valamint a jövő 1890. évre a többi megyei bizottságoknak törvény szerinti megalakítása s egyéb közérdekű fontos ügyek képezendik.

Kelt Rimaszombat, 1889. évi november hó 12-én.

Bornemisza László, alispán.

A tornallyai járás szolgabírói hivatalától.

Pályázati hirdetmény.

1133. sz. — Gömör és Kishont t. e. vármegyei tornallyai járásában Harkács székhellyel ujonnan szervezett körorvosi állásra ezennel pályázat nyittatik. Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik ezen állást elnyerni öhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeiket hozzám Tornallyára kézbeve 1890. évi január hó 1-ig nyujtsák be. A választás 1890. évi január 7-én d. e. 10 órakor a helyszínen fog megtartatni. A kör 19 községből áll, 6483 lélekkel, a fizetés lakbér és uti átalánnyal együtt 650 frtban lett megállapítva. A látogatási díjak helyben nappal 20 kr., vidéken 40 kr. éjjel helyben 40 kr., vidéken 80 krban vannak megállapítva. Kikötés van végül arra, hogy a megválasztandó körorvos kézi-gyógytár tartására is nyereend engedélyt. Tornallyán, 1889. november 8-ikán.

Szontagh Zoltán s. k. főszolgabíró.

A jolsvai járás szolgabírói hivatalától.

Pályázati hirdetmény.

4211. sz. — Gömör megye nagy-rözei járásában a nagy-rözei körorvosi állomás üresedésbe jövén, felhivatnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni öhajtják, miként az 1883. évi I. t.-cz. 9. §-a, illetve az 1876. évi XIV. t.-cz. 143. és 144. §§-ai értelmében felszerelt kérvényeik az alólírott főszolgabíróhoz az 1889. évi november hó 25-ig benyujtani; annyal inkább el ne mulasszák, mivel a később beérkezhető folyamodványok a választásnál figyelembe vétetni nem fognak. A megválasztandó körorvos tartozik a tót nyelvből jártasságát is igazolni; megválasztása után Nagy-Röze rendezett tanácsu városban mint a kör székhelyen lakni. — Javadalmazása: 1)

fizetés 500 frt, 2) Nagy-Rőcze városától 20 szekér tűzifa, melyet a vágásból maga tartozand befusztatni; 3) Látogatási díjak a székhelyen nappal 20 kr. éjjel 40 kr. a többi községekben nappal 40 kr. éjjel 80 kr. Jolsván. 1889. október hó 26-án. Maléter Ede s. k. főszolgabíró.

Jolsvai járás szolgabírói hivatalától.

Pályázati hirdetmény.

4212. sz. — Gömörmegyei nagy-rőzei járásban a ratkói körorvosi állomás megüresedvén, felhívtnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, miként az 1883. évi I. t. cz. 9. §-a, illetve az 1876. évi XIV. t. cz. 143. és 144. §-ai értelmében felszerelt kérvényeiket a nagy-rőzei főszolgabírósághoz az 1889. évi november hó 25-ikéig benyújtani annyival inkább el ne mulasszák, mivel a később beérkezőtől folyamodványok a választásnál figyelembe vétetni nem fognak. A megválasztandó körorvos tartozik tót nyelvbéli jártasságát igazolni, s megválasztása után Ratkó mezővárosban, mint a kör székhelyen lakni. Javadalmazása: A körhöz tartozó községektől 700 frt fizetés; továbbá látogatási díjak, és pedig a kör székhelyén nappal 20 kr., éjjel 40 kr., a többi községekben nappal 40 kr., éjjel 80 kr. Végül megjegyeztetik, miszerint kilátás van arra, hogy a volt ploszkói vasgyár tulajdonosai s a vörösvágási vasgyár, esetleg még más nagybirtokos által külön díjazásban fog részesíttetni.

Kelt Jolsván, 1889. évi október hó 26-án.

Maléter Ede, s. k. főszolgabíró.

A magyar kir. pénzügyminisztériumtól.

Hirdetmény.

A „esaládi értesítések“ bélyegkötelezettsége tárgyában felmerült kétségek alkalmából a törvényhatóságok, bíróságok és az említett okiratokat kiállító lelkészek tájékoztatása végett kijelentetik, hogy a „esaládi értesítések“ mint összesített anyakönyvi kivonatok a pénzügyi törvények és szabályok 14-ik füzetében foglalt illetékszabás 6-ik tételszámának „jegyzete“ értelmében, törvényszerűen ammissor kívánják az 50 krnyi bélyegjegyet, a hány születési (keresztelési) esetési vagy halálzási eset tanúsítatnak azokban. Kivételnek esupán a következő esetekben van helye: — a) A katonakötelezettség alól teendő felmentés iránti felszólalási kérvényekhez, — b) a hadseregbe való elbocsátást — törvényen alapuló indokok beálltával — szorgalmazó beadványokhoz, — c) a szabadságot katonáknak nősülési engedély kieszközölése iránti folyamodványaihoz, — a katonai hatóság kívánalma folytán esatolando s csak a jelzett célokra szükséges „esaládi értesítések“ — bélyegmentesen állíthatók ki. Multhatatlanul megkivántatik azonban, hogy ezen a bélyegmentes „értesítések“ — en azon ezél, melyre kiállítatnak, valamint az illető fél neve feljegyeztesék. II. Azon „esaládi értesítések“, — melyek a) a hadkötelezett, de még bé nem sorozott egyének által nősülési engedély kieszközölése, b) a tényleges hadszolgálatban lévő egyének által szabadságot, vagy a hadseregbe törvényen alapuló indok nélkül leendő elbocsátás iránti folyamodványokhoz esatolando, végre azok, melyek c) a bíróság által a katonakötelezettek hagyatékai tárgyalásainál a családi viszonyok előtűntetése végett bekivántatnak, tekintet nélkül az azokban foglalt születési (keresztelési) esetési és halálzási esetek számára ivenként csak 50 krnyi bélyegilleték alá esnek. Magától értetvén, hogy az itt felsorolt kivételek a m. kir. honvédségre is kiterjednek. — (Magyarországi törvények és rendeletek tára 1868. évfolyam 117. sz. 516. lapon.) Budapest 1875. december hó 24-én. A m. kir. pénzügyminisztérium. A másolat hitelűl: Rejzer s. k. irodatiszt.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernáth István.**

Magán-hirdetések.

Eladó

két csikó, jármos ökrök, 2—3 éves tinók, tehének, különböző gazdasági eszközök és termékek. Értekezhetni Rimaszombatban Róth Lajos ural.

Szabad kézből eladó.

Rimaszombatban egy két lakásra felosztható és külön udvarral bíró jó karban levő **kőház** a Széchenyi-kert közelében (Sodoma-utca), — továbbá a magyar-pokorágyi-utra járó öt hold **szántó föld** szintén eladó. — Venni szándékozók értekezhetnek Erdélyi Szabó János tulajdonossal.

Árverési hirdetmény.

A trizsi közbirtokosság tulajdonához tartozó koresma-épület, — álláshelyiség és föld Trizs községében a helyszínén folyó évi november hó 28-án délelőtt 10 órakor önkéntes árlejtés útján el fog adatni, bővebb felvilágosítást ad **Ragályi Ferencz Ragályon és Molnár József ügyvéd** Rimaszombatban.

MISKOLCZY ISTVÁN

MÚCZUKRÁSZ.

RIMASZOMBAT, FŐTÉR 9. SZ.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a karácsonyi ünnepekre minden a cukrászat terén kedvezően ösmert, valamint más újabb és karácsonyfára alkalmas e ukortárgyak nálam már készletben vannak és azokat a t. cz. vevők részére a következő módon és áron állapítottam meg.

100 db karácsonyfára való cukortárgyak, a melyek állanak 10 db nagyobb süteményből, 10 drb chokoládéból, 10 drb képes, 10 drb pottageból és 10 drb chokoládé szivarból, 25 drb kisebb süteményből és 25 drb habalakoskából; ennek az egésznek az ára 1 forint.

Ugyanezek finomabb minőségben egy dobozzal 1 frt 50 kr.

Excelsior, igen diszes 100 drb 1 dobozban 2 forint.

Más, különféle cukrok, bonbonok, szivarkák, gesztenyék, angyalkák, apró dobozok, kitűnő díszdobozok cukorkákkal megtöltve, valamint karácsonyi ajándéku alkalmas, mindenféle tréfás tárgyak darabonként, vagy különként kaphatók

Továbbá ajánlom kitűnő minőségű chrem liqueurimet, rum, punchessentia és cognac táramat; különösen fölhívom a n. é. közönség figyelmét az ez idő szerint nálam kapható finom cognac-ra, melyet részint hazai, részint külföldi legjelesebb cézegektől szereztem meg, u. m.: J. Prunier et Comp. Czuba-Durozier et Comp. Promontor. E. Remy Martin et Comp. Cognac Rouillac. Paris. Első alföldi cognac-gyár Keeskemét.

Végezetre ajánlom mindenféle tortámat, chrem-fagyalék és más, e nemű cukrászati tárgyaim különlegességeit.

Rimaszombat, 1889. évi november hó 18-án.

kiváló tisztelettel:

Miskolczy István,
műcukrász.

Mint pinczernő

a rimamurány-salgótarjáni vasmű-részvény-társaság nádasdi telepén levő élelmező csarnokban (provisorát) — kedvező feltételek mellett — azonnal alkalmazást talál egy esinos külsejű, **tisztességes és ügyes nő**, a ki tud jól számolni meg írni is. — Ezen állomást elnyerni óhajtók forduljanak **Birstingel Emil** urhoz **Nádasd** (Borsodmegye.)

Pályázati hirdetmény.

1692. sz. — Szab. Rimaszombat r. t. városánál rendszeresített **állatorvosi állásra** annak betölthetése végett ezennel pályázat nyittatik; felhívtnak mindazon okleveles állatorvosok, kik ezen **700 frt évi fizetés** s magánosoknál teljesített szolgálat után látogatás szerint megállapított díjazással összekötött állást elnyerni kívánják, hogy ez iránti állatorvosi oklevél, magyar állampolgárság, erkölesi magaviselet, eddigi alkalmaztatásuk igazolásául szolgáló bizonyítványval felszerelt pályázati kérvényeket a polgármesteri hivatalnál **f. évi december hó 10-ig adják be**, a később érkezendő kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Az állás a megválasztandó állatorvos által 1890-ik év január hó 1-én lesz elfoglalandó.

Kelt szab. Rimaszombat r. t város képviselőtestületének 1889. év november hó 6-án tartott közgyűléséből.

Szabó György polgármester.

Haszonbéri hirdetés.

A **pálfalvi koresmahelyiség** a hozzátartozó épületekkel és kaszálóval, szántófölddel és legelövel **három évre haszonbérbe kiadó**. A bérbe venni szándékozók értekezhetnek **Pálfalva község birájával**.

Táncztanítási jelentés.

Tisztelettel hozom az érdekelt szülők és gyámok, valamint mindkét nembeli ifjuság szives tudomására, miszerint az évenként Rimaszombatban megtartatni szokott **táncztanítási tanfolyamot** nem mint eddig februárius havában, hanem a régi szokástól eltérve: már **januárius hó 2-án kezdem meg**.

Tanítani fogom — a helyes állás és a test kiképzésére megkivántató szabályokon kívül — minden a főbb körökben divatozó legújabb magyar és külföldi táncokat.

Jelentkezések addig is Kossuth-utcai lakásomon eszközölhetők.

Midőn ezt tudatni szerenésém van, a t. közönség szives pártfogását kikérve maradtam

Rimaszombatban, 1889. évi nov. 16-án.

kiváló tisztelettel:

ZSEMBERY ADOLF,
táncztanító.

Hirdetmény.

262. sz. — Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a **Gömörmegyei népbank** javára **Czebe Károlyné** ellen 16834 frt tőke és járuléki erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 434 frtra becsült házi butorokból álló ingóságok, nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3093. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis alperes rimaszombati lakásán leendő eszközölésére 1889. évi november hó 25-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak, adatni

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Rimaszombat, 1889. évi november hó 8-án.

Draskovich, kir. bir. végrehajtó.

Védjük meg lovainkat a nedvességtől és hidegtől.

Az első és legnagyobb **lótakarógyár főtárháza** szállít a **legsolidabban és legtartósabban elkészített, nehéz, tömör takarót** a következő bámulatos olesó áron: **Elsőrendű lótararót**, a mely mintegy 190 cm. hosszú, 130 cm. széles, szürke alapszínben élénk esikokkal, vastag és meleg, darabonként csak 1 frt 80 krért. Ugyanolyan két méter hosszút, 1 1/2 méter széleset, darabonként csak 2 frt 30 krért.

Ékes, kénsárga vagy szürke **kocsitakarót** négyszeres, fekete-vörös vagy kék-vörös esikokkal, mintegy 2 méter hosszút, 1 1/2 méter széleset, darab számra esupán 2 frt 80 krért.

Pompás sárga, urasági Double-takarót, ugyszintén pompás szőnyeget darab számra csak 3 frt 80 krért.

Az elismerő iratok közül a századik így szól: „Sziveskedjék Ön a lovasszázad részére a leggyorsabban még küldeni 10 drb, 2 frt 80 kros kénsárga takarót, mint előbb. A Ferencz József esászár nevével viselő, es. kir. 4. Uhlanus ezred első lovasszázada.“ — Gyorsan szállítok mindenféle postán, vasuton vagy hajón, utánvét vagy az ár előzetes beküldése mellett is.

Czímem: **Pferde-Decken-Fabriks-Niederlage: Edmund Rauscher,** Wien, Weingärber No 231.